

Bakalářská práce A. Zborníkové se pokouší zpracovat velmi obtížné téma, zhodnotit význam literárních pamětí Naděždy Mandelštamové. Zborníková se věnuje obecně otázkám memoárové literatury, ale v souvislosti s obsahem pamětí také politickým dějinám SSSR ve 20. - 50. letech 20. století. pro kapitolu o životě N. Mandelštamové využívá výhradně studovaného pramene, v ostatních kapitolách práce pracuje se sekundární literaturou a s přehledem z ní dokáže citovat. Opakované uvádění ISBN v citacích ovšem považuji za zbytečně zatěžující vlastní práci.

Literatura ke kapitole s dějinách SSSR je nepříliš početná, alespoň vzhledem k tomu, o jak badatelsky frekventované téma se jedná. Celá kapitola 2 (Historický a politický kontext) je až příliš stručná a zkratkovitá. Plně chápu, že autorka byla limitována rozsahem stanoveným pro bakalářskou práci, ale při zkratkovitém vykreslení politických dějů může výklad snadno působit dojmem určité povrchnosti. Práci poněkud znehodnocují i některé nepřesné formulace a nevysvětlené myšlenkové zkratky, ať už se týkají osobního života Mandelštamové, nebo dobové politiky. Například se tu dozvídáme o Mandelštamovi: "Znám je jeho románek s básnířkou Marinou Cvetajevou, který Mandelštamová hodnotí kladně, jelikož život a tvorba se u O. M. prolínají." Jednou Zborníková tvrdí, že Dvě knihy vzpomínek jsou jediným dílem Mandelštamové (s. 34), podruhé píše, že se Mandelštamová stala autorkou a spoluautorkou několika článků, statí a rozhlasových her (s. 18). Zborníková vnímá Dvě knihy vzpomínek jako bezesporu pozoruhodný pramen pro poznání života v SSSR, ale poměrně málo prostoru věnuje objektivnímu zhodnocení celého literárního díla (kapitola Hodnocení obsahuje spíše subjektivní autorčin pohled na Dvě knihy vzpomínek). Postrádám například přesnější a výstižnější poznámky o tom, co zřejmě Mandelštamová ve vzpomínkách vypouští a na co naopak klade důraz, v jakém světle touží představit sebe samu atd.

Přes uvedené výhrady práci doporučuji k obhajobě.

Možné otázky k obhajobě:

1. Jak rozumět na základě studia Dvou knih vzpomínek tezi, že časová rovina přijímání memoárů není ovlivněna jen literaturou, ale i mimoliterárními skutečnostmi stojícími mimo autora a dobu vzniku? (citováno na s. 10)
2. Proč asi autorka nepostupovala ve Dvou knihách vzpomínek přísně chronologicky?

V Praze 24. 8. 2016

PhDr. Miloš Sládek, Ph.D.